

4.4. Člověk a společnost

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla

společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost;
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost využívá společenskovední poznatky získané v základním vzdělávání, rozvíjí je a učí žáky zpracovávat je v širším myšlenkovém systému. Její součástí jsou i zcela nové obsahové prvky, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat

společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Oblast přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace a k občanskému vzdělávání mládeže. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti v souladu s principy udržitelného rozvoje. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvarům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Záměry vzdělávací oblasti jsou realizovány především prostřednictvím vzdělávacích oborů Občanský a společenskovědní základ, Dějepis a Geografie. Vzdělávací obsah oboru Geografie je z důvodu zachování celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a k orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života;
- chápání současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti, k vnímání společenské skutečnosti v minulosti jako souhrnu příkladů modelových společenských situací a vzorů lidského chování a jednání v nejrůznějších situacích;
- chápání vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, k posuzování společenských jevů v synchronních i chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými a jinými vazbami;
- rozvíjení prostorové představivosti o historických a soudobých jevech, k vnímání významu zeměpisných podmínek pro variabilitu a mnohotvárnost společenských jevů a procesů;
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou; pochopení civilizačního přínosu různých kultur v závislosti na širších společenských podmínkách; uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů a postojů v mezilidském styku;
- zvládnutí základů společenskovědní analýzy a historické kritiky, k rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, k chápání proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti;
- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřené o historickou i současnou zkušenost lidstva; chápání nesprávnosti mechanického přenosu současných etických představ do reality minulosti;
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí; odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů a procesů; rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti;
- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu; uplatňování partnerských přístupů při spolupráci;

- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, k rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovedním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů;
- rozvíjení a kultivaci vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity.

4.4.1. Dějepis

Předmět Dějepis je zařazen do všech ročníků nižšího stupně osmiletého gymnázia jako samostatný předmět s dotací 2 hodiny týdně, na vyšším stupni s dotací 2 hodiny týdně v kvintě a sextě, v septimě pak 3 hodiny týdně. V septimě si mohou studenti zvolit Seminář k moderním dějinám a v oktávě Seminář z dějepisu – oba v hodinové dotaci 2 hodiny týdně. Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

A) Obsahové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu Dějepis zprostředkovává žákům základní poznatky o vývoji a činnosti člověka a lidské společnosti v minulosti. Hlavním cílem tohoto předmětu je vytvořit historické vědomí jedince, jeho schopnost chápat historickou kontinuitu a nutnost předávání historických zkušeností. Důraz je kladen na poznávání jevů a dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj světa a lidské společnosti a promítají se do naší současnosti.

Dějiny našeho národa a státu jsou vyučovány především v kontextu s dějinami Evropy, do výuky jsou však samozřejmě zařazeny i důležité události dějin světových. Podstatou je rozvíjet u žáků takové časové a prostorové představy i empatie, které jim umožní proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že znalost minulosti jim umožní snadnější orientaci v současném společenském dění, poznávají kulturně-historický odkaz národních dějin i dějin jiných národů.

Svým charakterem je dějepis předmět vzdělávající žáky i v oblasti environmentální, v multikulturalitě, přispívá k výchově žáka jako demokratického občana, v osobnostní a sociální výchově, zprostředkovává mu základní zkušenosti v oblasti mediální. Významnou roli má rovněž při výchově k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Vzdělávání v předmětu dějepis vede žáky k:

- orientaci ve společenských jevech a jejich realistickému hodnocení;
- chápání současnosti v kontextu synchronním i chronologickým;
- rozvoji prostorové představivosti – chápání vlivu zeměpisných podmínek na člověka a společnost;
- toleranci různých kultur;
- zvládnutí základů společenské analýzy a historické kritiky;
- osvojování si demokratických postupů v mezilidské komunikaci.

B) Organizační formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami (mapy, atlasy, obrazový materiál, makety hist. dokumentů)
- skupinová práce žáků na zadané téma (práce s texty a obrazovým materiálem, popř. artefakty, práce s pracovními listy, vyhledávání na webových stránkách atd.)
- samostatná práce žáků (práce s aktuálními dějepisnými platformami, práce s různými webovými aplikacemi, prezentace atd.)
- řízená diskuse
- podpora účasti v soutěžích
- exkurze, návštěvy výstav, přednášek, workshopů
- využívání doplňkových výukových materiálů (DVD, videodokumenty, aktuální dějepisné platformy, webové aplikace k procvičování učiva)

C) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

1. Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- organizaci a hodnocení vlastního učení;
- doplňování a rozvíjení znalostí a dovedností;
- kritickému přístupu k informacím.

Na vyšším stupni žák sám vyhledává, třídí a zpracovává materiály z různých zdrojů, dbá na jejich ověřitelnost, respektuje jiné pohledy na daná fakta.

Prostředky: práce s webovými stránkami, dokumentem, knihami, domácí úkol, samostatná práce

2. Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- rozpoznání podstaty problému, určení příčin, vyvození následků a důsledků společ. jevů;
- využívání již získaných poznatků a vědomostí z jiných předmětů pro efektivnější orientaci v novém učivu;
- uplatňování myšlenkových postupů (analýza, syntéza, dedukce, konkretizace) při posuzování histor. jevu.

Na vyšším stupni žák rozpozná podstatu problému, vytváří hypotézy, navrhuje řešení. Nachází argumenty pro svá stanoviska, zvažuje jednotlivé varianty.

Prostředky: rozbor textu, popis materiálu, diskuze, skupinová práce

3. Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- aktivnímu čtení a porozumění informacím, jejich logické interpretaci;
- používání doplňkových materiálů pro podporu a větší názornost vlastní argumentace (obraz, mapa, graf...);
- přijímání a vyhodnocování protiargumentů;
- adekvátnímu vyjadřování a vystupování;
- spolupráci s ostatními (doplnění, oprava, upřesnění, podpora sdělení...).

Na vyšším stupni gymnázia žák používá s porozuměním odborné termíny, moderní informační technologie, vhodně prezentuje svoji práci.

Prostředky: reprodukování vědomostí, řízená diskuze, prezentace

4. Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- uplatňování a kultivovanému využívání vlastních znalostí a dovedností v osobní i týmové práci;
- spolupráci při řešení úkolů;
- zodpovědnosti za vlastní práci;
- respektování osobnosti druhých;
- objektivnímu hodnocení a sebehodnocení.

Na vyšším stupni žák posuzuje, popř. koriguje své jednání podle měnících se okolností, přispívá k dosažení spolupráce a dosahování společných cílů, podporuje aktivně vztahy založené na úctě, toleranci a empatii.

Prostředky: týmová práce, samostatný výstup žáka, řízená diskuze

5. Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- zodpovědnému přístupu v plnění povinností a úkolů;
- toleranci, ale i kritičnosti k názorům druhých;
- zodpovědnému rozhodování v krizových situacích;
- nepoškozování přírodních a kulturních hodnot.

Na vyšším stupni gymnázia promýšlí žák souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností, chová se společensky vyspěle, šetrně k životnímu prostředí, kultuře i lidem.

Prostředky: slovní hodnocení práce žáků – vyzdvižení kladů, upozornění na nedostatky, podpora aktivit žáků

6. Kompetence pracovní a kompetence k podnikavosti

Učitel vede žáky k:

- aktivnímu čtení, chápání a využívání textu dokumentů, obrazových materiálů;
- orientaci na mapě, v grafu;
- srozumitelné formulaci myšlenek v ústním i písemném projevu;
- spolupráci.

Na vyšším stupni gymnázia žák uplatňuje aktivní přístup, pracuje iniciativně, podporuje týmovou spolupráci, zvažuje klady i možná rizika svého počínání.

Prostředky: práce s pomůckami

7. Kompetence digitální

Učitel vede žáky k:

- ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použije;
- získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- využívání digitálních technologií, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.

Na vyšším stupni gymnázia žák uplatňuje aktivní přístup, pracuje iniciativně, podporuje týmovou spolupráci, zvažuje klady i možná rizika svého počínání.

Prostředky: práce s moderními informačními technologiemi

D) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

PRIMA – dotace 2 – povinný

ÚVOD DO STUDIA DĚJEPISU

výstupy	učivo
<i>uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</i>	Proč se učíme dějepis Historické prameny Orientace v čase a prostoru, časová osa Periodizace dějin

<p>uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD	
přesahy z: Ze (sekunda): Planeta Země	

PRAVĚK

výstupy	učivo
<p>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p>objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p> <p>rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí</p> <p>podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</p> <p>ukáže na mapě nejvýznamnější pravěká naleziště</p>	<p>Proces vývoje člověka – první lidé</p> <p>Doba kamenná</p> <p>Doba bronzová</p> <p>Doba železná</p>
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – PL, MV, HPPE VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – OES MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – EP	
přesahy do: VV (prima): Dějiny umění	
přesahy z: Ze (sekunda): Planeta Země, Ze (sekunda): Litosféra, PŘ (tercie): Biologie člověka	

STAROVĚKÝ ORIENT

výstupy	učivo
<p>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p>	<p>Úvod do starověku</p> <p>Mezopotámie</p> <p>Egypt</p> <p>Persie, Palestina</p>

<p>uvede nejvýznamnější objevy a památky, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p> <p>orientuje se v historickém vývoji jednotlivých zemí</p>	<p>Indie Čína</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – MV, HPPE VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – EP, PM MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – KČPPMS</p>	
<p>přesahy do: VV (prima): Dějiny umění</p> <p>přesahy z: ČJL (prima): Literatura, M (prima): Přirozená čísla, M (prima): Úhel, M (prima): Desetinná čísla, Ze (sekunda): Planeta Země, Ze (sekunda): Kartografie, Ze (sekunda): Zeměpis oceánů a Antarktidy</p>	

STAROVĚKÉ ŘECKO

výstupy	učivo
<p>porovná formy vlády a postavení společenských skupin v nejvýznamnějších řeckých poleis</p> <p>demonstruje na konkrétních příkladech přínos řecké kultury a uvede osobnosti antického Řecka důležité pro rozvoj evropské civilizace</p> <p>vysvětlí podstatu antické demokracie a porovná různé stupně demokracie ve starověku a v současnosti</p> <p>orientuje se v historickém vývoji starověkého Řecka, uvede nejdůležitější události</p>	<p>Kréta</p> <p>První Řekové (Mykénské období)</p> <p>Homérské období</p> <p>Formování městských států Vrcholné období řeckých států</p> <p>Makedonská nadvláda a konec řecké samostatnosti</p> <p>Kultura ve starověkém Řecku</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – MV, HPPE, SK VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ, PD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – LV, PM, PSSS</p>	
<p>přesahy do: VV (prima): Dějiny umění</p> <p>přesahy z:</p>	

Fy (prima): Látky a tělesa, ČJL (prima): Literatura, Ze (sekunda): Planeta Země, Ze (sekunda): Kartografie, La (sexta): Historické reálie

STAROVĚKÝ ŘÍM

výstupy	učivo
<p>demonstruje na konkrétních příkladech přínos římské kultury a uvede osobnosti antického Říma důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p> <p>vysvětlí podstatu antické demokracie a porovná demokracii ve starověku a v současnosti</p> <p>orientuje se v historickém vývoji starověkého Říma, uvede nejdůležitější události</p> <p>porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých historických obdobích starověkého Říma</p>	<p>Etruskové a římscí králové</p> <p>Římská republika</p> <p>Císařský Řím</p> <p>Počátky křesťanství</p> <p>Kultura ve starověkém Římě</p>
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – MV, SK VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ, PD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD, LV, EP, PM	
přesahy do: VV (prima): Dějiny umění přesahy z: M (prima): Přirozená čísla, Ze (sekunda): Planeta Země, Ze (sekunda): Kartografie, La (sexta): Historické reálie	

SEKUNDA – dotace 2 – povinný

RANÝ STŘEDOVĚK

výstupy	učivo
<p>dokáže vysvětlit pojem středověk, má povědomí o časovém zařazení této epochy</p> <p>uvědomí si podstatnou změnu evropské situace po příchodu nových etnik do Evropy a změny, které s sebou přinesly</p>	<p>Charakteristika raného středověku</p> <p>Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev</p> <p>Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj</p>

<p>prezentuje základní rysy křesťanství a islámu a jejich vzájemný vztah (konflikty i vzájemné obohacení; uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty Orientu)</p> <p>charakterizuje vliv víry na středověkou společnost</p> <p>zhodnotí význam prvních státních útvarů na našem území pro další vývoj českého státu a postavení těchto útvarů v evropských souvislostech</p> <p>uvědomí si základní pilíře středověkého chápání světa, vztah a postavení jednotlivých vrstev obyvatel</p> <p>uvědomí si estetickou hodnotu památek středověkého umění, rozpozná jejich nejtypičtější znaky</p> <p>seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě, charakterizuje vazby na evropský kulturní kontext a formy vzájemného ovlivnění</p>	<p>Křesťanství, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)</p> <p>Křížové výpravy</p> <p>Dějiny českých zemí (Sámova říše, Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě)</p> <p>Kultura raného středověku</p>
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE	
přesahy do: Ze (sekunda): Kartografie	
přesahy z: ČJL (sekunda): Literatura, Ze (tercie): Asie, Ze (tercie): Evropa, Ze (tercie): Orientace v mapě světa	

VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK

výstupy	učivo
<p>uvědomí si estetickou hodnotu památek středověkého umění, rozpozná jejich nejtypičtější znaky</p> <p>seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě, charakterizuje vazby na evropský kulturní kontext a formy vzájemného ovlivnění</p> <p>seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci</p>	<p>Charakteristika společnosti vrcholného středověku, venkov a město</p> <p>Dějiny významných států a národů v západní a východní Evropě</p> <p>Dějiny českých zemí (Český stát v době posledních Přemyslovců, Lucemburkové, doba husitská)</p> <p>Kultura vrcholného středověku</p>

zhodnotí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE	
přesahy do: Ze (sekunda): Kartografie přesahy z: ČJL (sekunda): Literatura, Ze (tercie): Asie, Ze (tercie): Evropa, Ze (tercie): Orientace v mapě světa, Ze (tercie): Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy	

POZDNÍ STŘEDOVĚK A POČÁTKY NOVOVĚKU

výstupy	učivo
uvědomí si okolnosti vzniku střeoevropského soustátí charakterizuje historické procesy, které stály na přechodu od středověku k ranému novověku vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka a jeho projevení v kultuře, myšlení a životě lidí chápe obsah pojmu renesančně rozvitý člověk, dokáže demonstrovat na velikánech renesančního umění vyjádří svůj postoj k příčinám a průběhu objevných cest a uvědomí si důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí pracuje s mapou při určení hlavních oblastí zámořských objevů	Pozdní středověk: doba poděbradská a jagellonská Pojem novověk Renesance a humanismus Zámořské objevy a počátky dobývání světa
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE	
přesahy do: Ze (sekunda): Kartografie přesahy z: Ze (tercie): Asie, Ze (tercie): Evropa, Ze (tercie): Orientace v mapě světa, Ze (tercie): Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy	

RANÝ NOVOVĚK

výstupy	učivo
<p><i>seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami, cíli a projevy v nejvýznamnějších evropských oblastech</i></p> <p><i>chápe návaznost na českou reformaci</i></p> <p><i>učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy rozdělené na katolický a reformační blok</i></p> <p><i>objasní příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky zejména pro život v českých zemích</i></p> <p><i>uvědomí si důsledky náboženské nesnášenlivosti</i></p>	<p>Reformace a její důsledky</p> <p>Vývoj v dalších významných evropských státech</p> <p>Dějiny českých zemí (Habsburkové na českém trůně)</p> <p>Třicetiletá válka</p>
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE	
<p>přesahy do: Ze (sekunda): Kartografie</p> <p>přesahy z: Ze (tercie): Asie, Ze (tercie): Evropa, Ze (tercie): Orientace v mapě světa, Ze (tercie): Opakování Afriky, Austrálie a Oceánie a Antarktidy</p>	

TERCIE – dotace 2 – povinný

2. POLOVINA 17. STOLETÍ – KONEC 18. STOLETÍ

výstupy	učivo
<p><i>po pochopení pojmu parlamentarismus a konstituční monarchie srovná s absolutismem</i></p> <p><i>sleduje a posoudí rozdílný vývoj v Evropě</i></p> <p><i>charakterizuje pojem osvícenství, na příkladech ukáže jeho význam pro rozvoj lidské společnosti</i></p> <p><i>rozpozná základní znaky barokní kultury</i></p> <p><i>uvědomí si potřebu národa rozvíjet svébytnost a vlastní kulturu</i></p>	<p>Dějiny významných evropských států (Anglie/Velká Británie, Francie, Rusko)</p> <p>Dějiny českých zemí a habsburské monarchie po třicetileté válce a za osvícenského absolutismu</p> <p>Kultura v 17. a 18. století</p> <p>Národní obrození</p>
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – RSP, SaS, SRaSO, K, MV, ŘPRD, HPPE	

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES, OES, JE
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD, LV, EP, PM
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ZPŽ, ŽP
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – KČPPMS

přesahy do:

RJ (tercie): Realie, Vko (tercie): Člověk jako osobnost, Vko (tercie): Komunikace mezi lidmi, Vko (tercie): Životní názor, víra a náboženství, Ze (sekunda): Kartografie, Ze (kvarta): Orientace na mapě celého světa, HV (tercie): Dějiny hudby, VV (tercie): Dějiny umění

přesahy z:

Vko (kvarta): Stát a právo, Vko (kvarta): Hospodářství a stát, HV (kvarta): Umělec a jeho místo ve společnosti, VV (kvarta): Dějiny umění, Vko (kvarta): Nadnárodní organizace, VV (kvarta): Umělec a jeho místo ve společnosti

NOVOVĚK OD KONCE 18. STOLETÍ DO R. 1914

výstupy	učivo
<p><i>uvede základní znaky kolonie</i></p> <p><i>uvědomí si důsledky rozbití středověkých hosp., pol a spol. struktur, porozumí termínu svoboda, seznámí se s dělením státní moci v demokracii</i></p> <p><i>spojí průmyslovou revoluci se společenskými změnami, dopadem na životní prostředí a zvětšováním rozdílů v úrovni vývoje světa</i></p> <p><i>vysvětlí národně osvobozeněcká a sociálně emancipační hnutí jako práva národů i jedince</i></p> <p><i>na základě dosavadních znalostí kriticky posoudí, popřípadě akceptuje emancipační snahy našeho i ostatních národů habsburské monarchie</i></p> <p><i>chápe vytváření jednotných národních celků jako předpoklad rozvoje moderní společnosti</i></p> <p><i>seznamuje se s příčinami rostoucího napětí a vzniku válečných ohnisek</i></p> <p><i>poznává vnitřní i zahraniční okolnosti vzniku samostatného Československa a jeho vývoje v souvislosti s vývojem Evropy a světa</i></p>	<p>Vznik USA</p> <p>VFR a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět</p> <p>Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</p> <p>Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka</p> <p>Národní hnutí velkých a malých národů</p> <p>Dějiny českých zemí a habsburské monarchie ve 2. polovině 19. století</p> <p>Formování české moderní občanské společnosti</p> <p>Občanská válka v USA</p> <p>Sjednocovací procesy v Evropě</p> <p>Kultura 2. pol. 19. a počátku 20. století</p> <p>Svět na přelomu 19. a 20. století a první světová válka</p> <p>Vznik ČSR</p>

pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – RSP, SaS, SRaSO, K, ŘPRD, HPPE VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ, PD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES, OES, JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD, LV, EP, PM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ŽP, VČP MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – KČPPMS, IVMSR	
přesahy do: Fy (tercie): Mechanická práce a energie, Ze (sekunda): Kartografie, Ze (kvarta): Orientace na mapě celého světa, Ze (kvarta): Politická mapa světa, HV (tercie): Dějiny hudby, VV (tercie): Dějiny umění přesahy z: Ze (kvarta): Společenské složky krajiny	

KVARTA – dotace 2 – povinný

MODERNÍ DOBA – SVĚT 1914-1939

výstupy	učivo
<i>chápe 1. pol. 20. stol. jako krizi svět. civilizace</i> <i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</i> <i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i> <i>uvědomuje si nebezpečí řešení krizí extrémními způsoby</i> <i>rozpoznává znaky totality</i> <i>seznamuje se s pojmy komunismus, nacismus, fašismus</i>	Nové politické uspořádání Evropy Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, důsledky pro Československo a svět ČSR mezi válkami Totalitní režimy Kultura a věda mezi válkami
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – RSP, SaS, SRaSO, MV, ŘPRD, HPPE VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES, OES, JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD, LV, EP, PM	

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ŽP
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – KČPPMS, IVMSR

přesahy do:

RJ (kvarta): Reálie, Vko (kvarta): Stát a právo, Vko (kvarta): Hospodářství a stát, Vko (kvarta): Nadnárodní organizace, Ze (kvarta): Obyvatelstvo ČR, Ze (kvarta): Hospodářství ČR, Ze (kvarta): Životní prostředí ČR, Ze (kvarta): Politický systém ČR a její postavení ve světě, HV (kvarta): Umělec a jeho místo ve společnosti, VV (kvarta): Umělec a jeho místo ve společnosti, VV (kvarta): Dějiny umění

přesahy z:

Ze (kvarta): Úvod do geografie ČR, Ze (kvarta): Politický systém ČR a její postavení ve světě, Ze (kvarta): Praha, Ze (kvarta): Administrativní členění ČR

2. SVĚTOVÁ VÁLKA

výstupy	učivo
<p><i>na základě faktů zaujímá stanoviska k tématu druhé svět. války, rozlišuje agresora a obránce, srovnává cíle válčících stran, popíše a zeměpisně zařadí hlavní události</i></p> <p><i>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</i></p> <p><i>definuje pojem odboj, uvede příklady z národních i světových dějin</i></p> <p><i>uvědomuje si, jak výsledky druhé svět. války ovlivnily další vývoj světa</i></p>	<p>Průběh druhé světové války (Evropa, Tichomoří)</p> <p>Mezinárodní konference za druhé světové války</p> <p>Mocenské, politické a ekonomické důsledky druhé světové války</p> <p>Zločiny proti lidskosti za druhé světové války</p> <p>Československo za druhé světové války (holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj)</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – RSP, SaS, SRaSO, MV, Ko, ŘPRD, HPPE VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES, OES, JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD, LV, EP, PM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ŽP MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – KČPPMS, IVMSR</p>	
<p>přesahy do:</p> <p>ČJL (tercie): Literatura, RJ (kvarta): Reálie, Fy (tercie): Jaderná energie, PŘ (tercie): Biologie člověka, Ze (kvarta): Obyvatelstvo ČR, Ze (kvarta): Hospodářství ČR, Ze (kvarta): Politický systém ČR a její postavení ve světě, VV (kvarta): Umělec a jeho místo ve společnosti</p>	
<p>přesahy z:</p> <p>Ch (kvarta): Atomové jádro (radioaktivita), Ze (kvarta): Úvod do geografie ČR, Ze (kvarta): Politický systém ČR a její postavení ve světě, Ze (kvarta): Praha, Ze (kvarta): Administrativní členění ČR</p>	

SVĚT VE 2. POLOVINĚ 20. STOLETÍ

výstupy	učivo
<p>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</p> <p>seznamuje se s poválečným vývojem Československa, uvědomuje si možnost různých interpretací</p> <p>vysvětlí mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p> <p>charakterizuje západní a východní blok na základě získaných informací o vývoji ve vybraných zemích</p> <p>vnímá problematiku 3. světa po rozpadu koloniální soustavy</p> <p>prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<p>Studená válka, dění uvnitř západního a východního bloku (politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření)</p> <p>Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky</p> <p>Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava</p> <p>Problémy současnosti</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - RSP, SaS, SRaSO, K, Ko , ŘPRD , HPPE VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ, PD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES, OES, JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – KD, LV, EP, PM, PSSS ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ŽP MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – KČPPMS, IVMSR</p>	
<p>přesahy do: AJ (kvarta): Reálie, RJ (kvarta): Reálie, Vko (kvarta): Stát a právo, Vko (kvarta): Hospodářství a stát, Vko (kvarta): Nadnárodní organizace, Ze (kvarta): Obyvatelstvo ČR, Ze (kvarta): Hospodářství ČR, Ze (kvarta): Životní prostředí ČR, Ze (kvarta): Politický systém ČR a její postavení ve světě, Ze (kvarta): Místní region, HV (kvarta): Dějiny hudby, VV (kvarta): Umělec a jeho místo ve společnosti</p> <p>přesahy z: Fy (kvarta): Kam směřuje fyzika? Ze (kvarta): Úvod do geografie ČR, Ze (kvarta): Politický systém ČR a její postavení ve světě, ČJL (kvarta): Literatura, Ze (kvarta): Praha, Ze (kvarta): Hospodářské složky krajiny, Ze (kvarta): Administrativní členění ČR</p>	

KVINTA – dotace 2 – povinný

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI, NEJSTARŠÍ STAROVĚKÉ CIVILIZACE

výstupy	učivo
<p>vysvětlí závislost člověka na přírodních podmínkách</p> <p>vysvětlí postupnou emancipaci člověka ze závislosti na přírodních podmínkách</p> <p>vymezí a charakterizuje nerovnoměrný vývoj ve světě</p> <p>uvede příčiny vzniku státu, objasní jejich charakter a přínos pro civilizaci</p> <p>demonstruje podobnosti a odlišnosti jednotlivých orientálních despotií</p> <p>zhodnotí přínos kultur těchto civilizací</p>	<p>Pravěk – charakteristika jednotlivých etap, antropogeneze a vývoj lidské společnosti</p> <p>Úvod do starověku Mezopotámie Egypt Izrael, Chetitě, Persie Indie, Čína</p>
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – OES, JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – EP	
<p>přesahy do: Bi (septima): Biologie člověka, Ge (kvinta): Kartografie, Ge (kvinta): Austrálie a Oceánie, Ge (sexta): Asie, Ge (sexta): Afrika, Ge (septima): Česká republika, Ge (oktáva): Evropa</p> <p>přesahy z: Ge (kvinta): Kartografie, Bi (septima): Biologie člověka, Ge (septima): Česká republika, BiS (septima): Dějiny biologie a biologické vědy, Ge (oktáva): Evropa</p>	

KLASICKÉ STÁTY

výstupy	učivo
<p>charakterizuje základní znaky antické společnosti</p> <p>porovná různé formy vlády antických států, analyzuje jejich klady a zápory</p> <p>vyvodí příčiny a důsledky válečných konfliktů</p> <p>objasní vztahy mezi společenskými skupinami a jejich vliv na vývoj společnosti na konkrétních příkladech prokáže přínos antické kultury.</p>	<p>Řecko: Sparta a Atény, řecko-perské války, vývoj aténské demokracie, Alexandr Makedonský a helénismus, řecká kultura</p> <p>Řím: vznik římského státu, římská republika, punské války, krize republiky, principát a dominát, zánik Římské říše, kulturní přínos pro evropskou civilizaci</p>
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ, PD	

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – PM

přesahy do:

Ge (kvinta): Kartografie, Ge (sexta): Asie, Ge (sexta): Afrika

přesahy z:

TV (kvinta): Sportovní teorie, Ge (oktáva): Evropa

RANÝ STŘEDOVĚK

výstupy	učivo
<p><i>srovnává a vyhodnocuje klady a zápory přechodných období, charakterizuje nové státní útvary, určí úlohu církve při jejich formování a vývoji.</i></p> <p><i>objasní vztahy mezi společenskými skupinami a jejich vliv na vývoj společnosti</i></p> <p><i>objasní vliv stěhování národů, christianizace a vzniku států na formování evropských poměrů v raném feudalismu</i></p> <p><i>porovná rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</i></p> <p><i>zhodnotí úlohu církve a křesťanství v životě člověka a společnosti</i></p> <p><i>začlení vývoj Velké Moravy a raného českého státu do evropských souvislostí</i></p>	<p>Charakteristika raného středověku</p> <p>Francká říše Byzantská říše Arabové a Evropa</p> <p>Raně středověké státy v západní, střední a jihovýchodní Evropě</p> <p>Církev a křesťanství v raném středověku</p> <p>První státní útvary na našem území a české země za prvních Přemyslovců</p> <p>Kultura raného středověku</p>
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – MVD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – ES, JE, VES MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – PM, ZPSR	
<p>přesahy do:</p> <p>Ge (kvinta): Kartografie, Ge (sexta): Asie, Ge (septima): Česká republika, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa</p> <p>přesahy z:</p> <p>Ge (septima): Česká republika, BiS (septima): Dějiny biologie a biologické vědy, Ge (oktáva): Evropa</p>	

SEXTA – dotace 2 – povinný

VRCHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK

výstupy	učivo
<p>vysvětlí vztah mezi světskou a církevní mocí ve vrcholném středověku a projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti</p> <p>definuje proměny hospodářství ve vrcholném středověku, popíše proměny politického uspořádání ve vybraných státech Evropy</p> <p>charakterizuje základní rysy vývoje na našem území</p> <p>vymezí specifika islámské oblasti</p>	<p>Charakteristika vrcholného středověku, venkov a středověké město, společnost a vzdělání</p> <p>Křížové výpravy</p> <p>Vývoj států na západě Evropy</p> <p>Český stát ve vrcholném středověku</p> <p>Vnitřní nejednota křesťanství, husitské hnutí</p> <p>Český stát v pozdním středověku</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – PRVO, SK, MVD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GRS MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – ZPSR ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ČŽP</p>	
<p>přesahy do: ČJL (sexta): Literatura, VV (sexta): Dějiny umění</p> <p>přesahy z: ČJL (kvinta): Literatura, Ge (septima): Česká republika, ZeS (septima): Planeta Země, ZeS (septima): Kartografie, BiS (septima): Dějiny biologie a biologické vědy, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa</p>	

POČÁTKY NOVOVĚKU

výstupy	učivo
<p>rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14.-17. století; zhodnotí jejich dopady</p> <p>porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám</p> <p>popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj</p>	<p>Renesance a humanismus</p> <p>Zámořské objevy</p> <p>Evropská reformace a její důsledky</p> <p>Habsburkové na českém trůně</p> <p>Třicetiletá válka</p> <p>Baroko</p> <p>Absolutismus ve Francii a Rusku</p>

posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry	Osvícenství a osvícenský absolutismus v českých zemích
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – PRVO, SK, MVD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GRS MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – ZPSR ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ČŽP	
přesahy do: ČJL (sexta): Literatura, VV (sexta): Dějiny umění přesahy z: ČJL (kvinta): Literatura, Ge (sexta): Amerika, Ge (sexta): Asie, Ge (sexta): Afrika, Ge (septima): Česká republika, ZeS (septima): Kartografie, BiS (septima): Dějiny biologie a biologické vědy, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa	

OSVÍCENSTVÍ, REVOLUCE A IDEA SVOBODY, MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
určí a zhodnotí hlavní myšlenky osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; popíše počátky utváření českého novodobého národa charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika	Americká revoluce a vznik USA VFR Evropa a Napoleon, období restaurace a rovnováhy 1815–1847 Průmyslová a zemědělská revoluce, věda a technika Habsburská monarchie v 1. pol. 19. století České země v době národního obrození Revoluce 1848 v Evropě Klasicismus, romantismus, biedermeier
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – PRVO, SK, MVD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GRS MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – ZPSR ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ČŽP	
přesahy do: ČJL (sexta): Literatura, VV (sexta): Dějiny umění přesahy z:	

ČJL (kvinta): Literatura, VV (sexta): Dějiny umění, HV (sexta): Dějiny hudby, Ge (sexta): Asie, Ge (sexta): Afrika, TV (sexta): Sportovní teorie, Ge (septima): Česká republika, ZeS (septima): Kartografie, BiS (septima): Dějiny biologie a biologické vědy, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa

SEPTIMA – dotace 3 – povinný

EVROPA A SVĚT V 2. POL. 19. STOL.

výstupy	učivo
<p><i>charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky</i></p> <p><i>chápe podstatu sjednocovacího úsilí roztržité Itálie a Německa v závislosti na hospodářském a technickém pokroku</i></p> <p><i>zhodnotí vstup USA a Japonska jako nových mocností do světových dějin</i></p> <p><i>analyzuje národnostní problematiku habsburské monarchie</i></p> <p><i>zdůvodní vzájemné vztahy velmocí</i></p> <p><i>interpretuje a vyhodnocuje problematiku mezinárodních vztahů, analyzuje důvody začlenění států do válečných koalicí</i></p>	<p>Viktoriánská Anglie, Francie</p> <p>Sjednocení Itálie a Německa</p> <p>Habsburská monarchie v 2. polovině 19. st.</p> <p>Občanská válka v USA</p> <p>Rusko, Japonsko</p> <p>Světové mocnosti na konci 19. století</p> <p>Mezinárodní situace před první světovou válkou</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – RSP, MV, SK, MVD VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – POPŽ VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – JE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – PSSS, ZPSR</p>	
<p>přesahy do: ČJL (septima): Literatura, Ge (septima): Česká republika, Ge (septima): Místní region, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa</p> <p>přesahy z: BiS (septima): Dějiny biologie a biologické vědy, SVS (septima): Stát a národ, (septima): Umění novověku, Ge (oktáva): Evropa, ZeS (oktáva): Socioekonomická sféra, ZeS (oktáva): Politická geografie, ZeS (oktáva): Cestovní ruch a kulturní dědictví lidstva</p>	

EVROPA A SVĚT V 1. POLOVINĚ 20. STOLETÍ

výstupy	učivo
<p>vysvětlí rozhodující události první sv. války, určí příčiny, zhodnotí průběh a výsledek války</p> <p>chápe souvislost rozpadu Habsburské monarchie s výsledkem války a národně-osvobozeneckým hnutím</p> <p>objasní proces vzniku ČSR a dalších nástupnických států jako emancipační proces</p> <p>analyzuje mezinárodní vztahy mezi světovými válkami, popíše nejdůležitější mezníky, určí příčiny vzniku extrémních směrů</p> <p>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p> <p>vyhodnotí vývoj samostatného Československa a jeho postavení v Evropě do 1939</p> <p>zaujímá stanovisko, hodnotí události druhé světové války, zdůvodňuje svůj názor</p>	<p>První světová válka, příčiny, průběh, výsledky</p> <p>Vznik ČSR a její vývoj do roku 1939</p> <p>Mezinárodní vztahy mezi světovými válkami a vznik totalitních režimů</p> <p>Druhá světová válka a její výsledky Československo za druhé světové války Zločiny proti lidskosti za druhé světové války</p>
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – MV, SK, MVD VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – POPŽ, PD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GRS, HPMRS MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – EP, PM	
přesahy do: Ge (septima): Postavení ČR v EU a ve světě, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa, Ge (oktáva): Světová ekonomika a její trendy přesahy z: SVS (septima): Stát a národ, Ge (oktáva): Evropa, ZeS (oktáva): Socioekonomická sféra, ZeS (oktáva): Politická geografie, ZeS (oktáva): Cestovní ruch a kulturní dědictví lidstva	

EVROPA A SVĚT PO ROCE 1945 DO SOUČASNOSTI

výstupy	učivo
<p>chápe nutnost boje za svobodu a demokracii</p>	<p>Studená válka, její projevy a ukončení</p>

<p>definuje pojem bipolární svět, příčiny a důsledky jeho vzniku</p> <p>vymezuje konkrétní příklady vzniku mocenských střetů, uvede jejich výsledky a důsledky</p> <p>orientuje se v závažných problémech současného světa: globalizace, problematika 3.světa, technický pokrok a životní prostředí, terorismus atd.</p> <p>seznamuje se s poválečným vývojem Československa, uvědomuje si možnost různých interpretací</p> <p>srovnává vnitřní vývoj Československa a jeho zahraničně-politické postavení v období 1945-89</p> <p>seznamuje se s problematikou protitotalitního boje u nás i ve světě</p> <p>pojmenuje důvody, události a jednání vedoucí ke konci studené války</p> <p>popíše a vysvětlí změny po r. 1989</p> <p>charakterizuje a sleduje současný vývoj světa a jeho snahy o řešení problémů a mírovou spolupráci</p> <p>vysvětlí a zdůvodní rozpad koloniální soustav</p> <p>na základě získaných zkušeností vyvozuje hospodářské, politické, sociální, kulturní důsledky světového vývoje pro lidstvo i člověka jako osobnost</p>	<p>(dění uvnitř západního a východního bloku, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření)</p> <p>Lokální konflikty v jednotlivých světadílech a obdobích</p> <p>Cesty ke spolupráci EU, NATO, OSN atd.</p> <p>Rozpad koloniální soustavy</p> <p>Nejzávažnější problémy současného světa</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky</p> <p>Kultura a věda v poválečném období</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – MV, SK, MVD VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – OOSS, POPŽ, PD VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GRS, GPJPD, HPMRS, ŽE MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – PM, PSSS ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – ŽP MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - KČPPMS, FVM, RMMD</p>	
<p>přesahy do: ČJL (oktáva): Literatura, Ge (oktáva): Evropa, Ge (oktáva): Politická geografie světa, Ge (oktáva): Světová ekonomika a její trendy</p>	

přesahy z:

ZSV (septima): Právo, SVS (septima): Právo, SVS (septima): Stát a národ, Ge (oktáva):
Evropa, Ge (oktáva): Zeměpis cestovního ruchu, ZeS (oktáva): Socioekonomická sféra, ZeS
(oktáva): Politická geografie, ZeS (oktáva): Cestovní ruch a kulturní dědictví lidstva